

ירושלים, 27.1.15

מדיניות פעילויות ואירועים באתרי רשות הטבע והגנים

1. הקדמה

רשות הטבע והגנים (להלן- "הרשות") פועלת מתוקף חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998 (להלן – "החוק"), אשר קובע כי מתפקידיה של הרשות להחזיק, לנהל ולטפל בכל עניני שמורות הטבע והגנים הלאומיים (להלן: "אתרי הרשות"¹) ולקדם את ענייניהם, וכן להגן על ערכי הטבע והמורשת, לפקח על שמירתם ולטפח אותם, ובכלל זה ליזום, לקיים ולעודד פעולות חינוך, הסברה והדרכה בקרב הציבור בכלל ובקרב תלמידים ובני נוער בפרט. החוק מוסיף ומסמיך את הרשות לעשות כל פעולה הדרושה למילוי תפקידיה, לרבות כל הנדרש לשם מתן שירותים למבקרים ולמטיילים באתרים לרבות נופש בחיק הטבע בגנים לאומיים. (רקע נוסף בנספח מס' 1). לאור כך, רשות הטבע והגנים רואה במתן אפשרות לקיים פעילויות ואירועים באתריה כחלק מתפקידיה, כל זאת תוך שמירה על ערכי הטבע, הנוף והמורשת וציבוריות האתרים אותם היא מנהלת.

קיום הפעילויות והאירועים, באתרי הרשות, מושתת בין השאר על תפיסות השימור הקיימות בעולם (ראה נספח מס' 2). ניתן לראות שבמדינות רבות השמורות והגנים משמשים את הציבור במגוון שימושים רחב. כך למשל, הסיסמא של ארגון הגג לארגוני שמירת הטבע בעולם ה-IUCN היא: "CONNECTING PEOPLE WITH NATURE". הדבר מתייחס לאתרי טבע ועל אחת כמה וכמה בהתייחס לאתרי ההיסטוריה והמורשת.

תהליך התכנון וההכרזה של גנים לאומיים נעשים בשיתוף פעולה עם המועצות המייצגות את הקהילות הסמוכות, אלו במקרים רבים, התנו את ההכרזה במתן אפשרות לקהילות לקיים אירועים והדבר קיבל ביטוי הן בתכניות והן בסיכומים שונים. לכן היתכנות קיום של גנים רבים, נוספים, תלויה במסמך זה.

כפועל יוצא, הרשות רואה את חובתה להנגיש את אתריה לציבור ולאפשר לו ליהנות מהם במסגרות חברתיות שונות. הרשות מאמינה כי משיכת הציבור הרחב לאתריה, יעשה בין היתר באמצעות יצירת חוויות ביקור איכותית ומהנה. חוויה שכזו תיצור מחויבות לשמירה והגנה על האתרים ועל ערכי הטבע, הנוף והמורשת המצויים בהם. נוכח זאת, הרשות מתייחסת אל הפעילויות והאירועים באתריה ככלי חשוב העומד לרשותה לצורך מימוש תפקידיה וכחלק מהפעולות אותן ניתן לקיים, באופן מבוקר, במגבלות החוק ותוך שמירה על הערכים עליהם מופקדת הרשות כנאמן הציבור על כלל גווניו.

2. מטרת המסמך

מטרת מסמך זה היא לקבע מדיניות סדורה לקיום פעילויות ואירועים באתרים אותם מנהלת הרשות מתוך ראייה כוללת של איזון בין צרכי האדם והקהילות לבין שמירה על ערכי הטבע, הנוף והמורשת וציבוריות האתרים.

כן קובע המסמך את התהליך לאישורם של פעילויות ואירועים באתרי הרשות לרבות הבקרה על ביצועם.

¹ בנוסף לגנים הלאומיים ולשמורות הטבע ובהתאם לחוק, הוטל על הרשות גם לנהל שני אתרים לאומיים

3. הגדרות

• פעילות:

התרחשות יזומה המתקיימת באתר ומבוצעת לצורך קידום מטרות האתר או הרשות ומשתלבת בשגרת האתר. הפעילות יכול שתתקיים על ידי הרשות או מטעמה או באישורה, בשעות הפעילות של האתר או מחוץ להן.

• אירוע:

התרחשות יזומה שאינה בגדר פעילות, החורגת מההתנהלות השגרתית של האתר.

• תיק אתר:

כהגדרתו בחוק.

4. מדיניות הרשות:

ברשות קיימים שלושה סוגי אתרים, שמורות טבע, גנים לאומיים ואתרים לאומיים. לכל סוג אתר התייחסות שונה בחוק, בתקנות ובתכניות הסטוטוריות, בנוסף, לכל אתר יש את הייחוד משלו עקב מיקומו מטרותיו ואופיו, כל אלו משפיעים על קביעת המדיניות ואופי הפעילויות והאירועים.

במגבלות האמורות לעיל מדיניות הרשות היא:

i. שמורות טבע – פעילויות תהיינה מותרות, לא יתקיימו אירועים.

ii. גנים לאומיים – ניתן לקיים פעילויות ואירועים.

iii. אתרים לאומיים – ניתן לקיים פעילויות ואירועים.

4.1 הפעילויות והאירועים לסוגיהם השונים יהיו מותרים בתנאים ובמגבלות

הבאים:

א. **שמירת ערכי האתר** – לא תורשה פגיעה פיזית באתר ובערכיו. יישמרו ערכי הטבע והמורשת בכל שלבי ההתארגנות והביצוע. מיקום המתקנים הנדרשים, היקפם, אופן הצבתם, מועד הצבתם והשימוש בהם יבוצע בפיקוח הרשות על מנת להבטיח את שמירת ערכי האתר ולאחר קבלת הנחיות ארכיאולוג ואקולוג הרשות על פי העניין.

ב. **תדמית האתר** – לא תורשה פגיעה בתדמיתו הציבורית של האתר. לא יתקיימו אירועים ופעילויות הפוגעים בשמו הטוב של האתר ו/או של הרשות וערכיה.

ג. **שמירת המרחב הציבורי** – תצומצם למינימום הפגיעה במרחב הציבורי ובחווית הביקור הן מבחינת סגירת חלקים מהאתר והן מבחינת שעות ההתארגנות. תישמר נגישותו של הציבור למוקדי העניין וציר הביקור המרכזי במהלך הפעילות או האירוע ובהכנות אליהם. בגנים ובאתרים לאומיים תעודד הרשות הפעלה מחוץ לשעות הפעילות בכדי לצמצם הפרעות לקהל המבקרים.

ד. **התאמה לאופי האתר** – אופי הפעילויות והאירועים יותאם לאופי האתר, בגנים לאומיים שמטרתם העיקרית היא שמירת טבע אופי הפעילות יהיה בהתאם וכך גם בשמורות טבע שמטרתם העיקרית היא נב"ט.

ה. **תכנית סטטוטורית** - קיום אירוע מותנה בקיום תכנית סטטוטורית על פי חוק התכנון והבנייה המתירה שימוש מתאים.

ו. **רישיונות** – יש לדאוג לקיום רישיונות ואישורים הנדרשים על פי כל דין.

ז. **אגרה** – תקבע העלות לקיום אירועים אשר תפורסם באתר הרשות.

חטיבת מורשת ונוף

ח. פוליטיקה – לא יתקיימו אירועים ופעילויות בעלי גוון מפלגתי.

ט. מסחר – לא יתקיימו אירועים ופעילויות שכל מטרתם היא קידום מכירות מסחרי.

ככלל תעודד הרשות קיום פעילויות ואירועים ככל שהדבר עומד במבחן מגבלות אלו ומתאים ליכולת ההכלה של כל אתר ואתר ותפרסם לציבור את התנאים, המחירים והמגבלות הנדרשים בכל אתר לצורך קבלת אישור לקיום אירוע.

ישמר שוויון באפשרות להזמין פעילויות ואירועים, על בסיס מקום פנוי, לכלל הציבור והדבר יפורסם באתר הרשות.

הרשות תערוך דו"חות שנתיים על היקף האירועים והם יהיו חלק מהדיווח למליאה.

4.2 פעילויות מותרות בתחומי שמורות טבע:

- בשמורת טבע טבע לא יותרו אירועים**, פעילויות תותרנה במגבלות הרשומות לעיל, או בהתאם לתיק האתר ולאחר אישורה של תכנית הפעלה.
- הפעילות בשמורת הטבע תהייה קשורה למטרות השמורה ולא כל פעילות מהרשומות לעיל מותרות. הוספה לפעילויות הרשומות תהייה בסמכות וועדת חריגים (ראה להלן).
 - לא תתקיים פעילות, מעבר לסיור והדרכה, בשמורות טבע שגודלן פחות מ 50 דונם אלא אם זו אושרה בוועדת חריגים (ראה להלן).

א. פעילויות:

פעילות עשויה לכלול, בין היתר אחד או יותר מהדברים הבאים:

○ פעילות פנאי:

טיול, סיור, רכיבה, לינה בחניון לילה וכד'.

○ פעילות המחשה והסברה:

הדרכות, הרצאות, סדנאות, תצפיות שימוש במתקנים קדומים וכד'. המחשה בתחומים רלוונטיים לשמורה כמו: "חיזור היענים ביוטבתה", "יום הלוטרה" בתל דן, הרצאות פקחים מלוות בהדגמות, מצגות וכד'.

○ פעילות טקסית:

מתן ביטוי סמלי, תרבותי, מסורתי או דתי של קבוצות או יחידים לרבות מוסדות חינוך, מוסדות ציבוריים, תנועות נוער, כוחות הביטחון (השבעה וכד'), טקסים דתיים (כגון תפילה, שירה דתית, עריכת טקס בר/ת מצווה וחופה) וכן טקסים של הקהילה המקומית המשתלבים באופיו של האתר העולים בקנה אחד עם ערכי הרשות.

- פעילות טקסית מעל 50 איש תהייה מותרת רק בשמורות בהם הפעילות שולבה בתכנית ההפעלה

ב. אירועים:

לא יתקיימו אירועים בשמורות טבע.

4.3 פעילויות ואירועים המותרים בתחומי גנים לאומיים:

קיום פעילויות ואירועים אלו מותרים ב"תכנית הפעלה" מאושרת. לא כל פעילות ואירוע אפשרית בכל אתר.

חטיבת מורשת ונוף

א. פעילויות:

פעילות עשויה לכלול, בין היתר אחד או יותר מהדברים הבאים:

○ פעילות נופש ופנאי:

בתחומי ספורט, אתגר, טיול, פעילות קבוצתית, פעילות להגברת החוויה וההנאה, עפיפונים, משחקים, פיסול, רכיבה, בישול וכד'. קידום תכני האתר יכול שיהיה פעולות כגון: "יום הצפרדע", באפק, "פיסול בחול" בבית ינאי, "שוק נבטי" בממשית, "שוק איכרים" אזורי, ועוד. הכנת דברי מזון לצורך המחשת פעילות שהתקיימה באתר או לצורך יצירת אוירה לקידום תכני האתר, לדוגמא: "תה קינמון" בעבדת, "יין" במבצר נמרוד, "קפה בדואי" באוהל בעין עבדת, "אפיית פיתות" וכד'.

○ פעילות חינוכית ואומנותית:

מתן ביטוי לתחומים עליהם מופקדת הרשות וכן פעילות המקדמת את החינוך לערכי האתר ו/או הרשות, החייאת האתר, או התקופה והמחשת אירועים הקשורים אליהם. פעילויות אלו עשויות לכלול בין השאר שימוש במתקנים קדומים, הדרכות, הרצאות, סדנאות, תצפיות, הצגות, מוסיקה, המחזה וכד'. הנושאים יכול שיהיו: "חקלאות בנגב", "התיאטרון בעולם העתיק", "הורדוס" ועוד. סדנאות כגון: הכנת נר שמן, מסיכת נשרים, כתב עתיק, רפאות, אומנות, פסיפסים ועוד. משחק לילה בעבדת, סיורי עששיות, טיולילה במדבר, הרצאות, מצגות וכד'.

○ פעילות טקסית:

מתן ביטוי סמלי, תרבותי, מסורתי או דתי של קבוצות או יחידים לרבות מוסדות חינוך, מוסדות ציבוריים, תנועות נוער, כוחות הביטחון (השבעה וכד'), טקסים דתיים (כגון תפילה, שירה דתית, עריכת טקס בר/ת מצווה וחופה) וכן טקסים של הקהילה המקומית המשתלבים באופיו של האתר העולים בקנה אחד עם ערכי הרשות. הטקסים יכול שיכללו – תפילה, שירה דתית, השבעת חניכי תנועת נוער או חיילי צה"ל, טקסי מוסדות חינוך וכד'.

ב. אירועים:

- הופעות אומנים הפתוחות לציבור בתשלום מיוחד: כמו בקיסריה, בית שאן, ברכת הסולטן (ג"ל סביב חומות י-ם) ועוד...
- אירוע סגור לציבור המיועד למוסדות ציבוריים, חברות או אירועים פרטיים.

5. "תכנית הפעלה" וסמכות אישור לאירועים וטקסים

בחלק מהאתרים מתקיימים כבר עשרות שנים פעילויות ואירועים יחד עם זאת, חובה לתת למנהל האתר הגדרות ברורות וגבולות, מחד גיסא, וחופש פעולה מאידך גיסא כדי לשמר על האיזון. לצורך כך תוכן תכנית הפעלה לכל אתר ואתר אשר תהווה חלק מתיק האתר, ותפרט המותר והאסור, בהתאם למסמך מדיניות זה, תוך מתן הגדרות של מיקום, היקף ואופי הפעילויות והאירועים, (ראה נספח מס' 3). תכנית הפעלה תוכן על ידי מנהל האתר, ותועבר לאישור, על ידי מנהל המחוז, ל"וועדה לאישור אירועים" (ראה לעיל).

מנגנון לאישור האירועים:

- א. "וועדה לאישור אירועים" – תכנית הפעלה שתוכן לכל אתר תיבדק ותאושר על ידי "וועדה לאישור אירועים". הוועדה תדון גם בסוגיות ובדילמות שיעלו במהלך השנה באשר לאירועים ספציפיים.
הרכב הוועדה:

חטיבת מורשת ונוף

- חברים קבועים- סמנכ"ל (יו"ר), נציג חט' מינהל, יועמ"ש, נציג חט' קהל וקהילה, אקולוג מחוז/רשות.
- נציגים על פי העניין – מנהל אתר, ממונה מורשת מחוזי.
- ב. **נוהל אישור אירועים** - יוכן נוהל שיגדיר את הדרך והקריטריונים הרשומים לעיל, לבדיקת בקשות לקיום אירועים, אופן ביצועם והפרוצדורה לקבלת אישור לקיומם.
- ג. **במטה הרשות** - ייקבע גורם שתפקידו לעקב אחר ביצוע נוהל אישור אירועים, לרכז את כלל האירועים ברשות ובכלל זה הדיווח, המעקב והבקרה.
- ד. **במטה המחוז** - ייקבע גורם שתפקידו יהיה לתאם, לבקר ולדווח על קיום האירועים במחוז.
- ה. **מעקב ובקרה** - ייקבע מנגנון מעקב ובקרה על קיום האירועים. הדיווח יהיה שנתי ויכלול את היקף האירועים, אופיים (ציבורי, פרטי), המועדים, היקף הקהל המשתתף, יופקו לקחים ויינתנו מסקנות והמלצות להמשך. דיווח יועבר להנהלה ובהמשך למליאת הרשות.
- ו. **וועדת חריגים** – תוקם וועדת חריגים שתדון בבקשות חריגות לקיום אירועים, טקסים ופעילויות שאינן ברשימה לעיל. הוועדה תכלול בין היתר את מנכ"ל או סמנכ"ל (יו"ר), מנהל האתר, נציג חטיבת קהל וקהילה, נציג חטיבת מדע, ממונה מורשת מחוזי, נציג חטיבת כספים ומינהל. בהתאם לצורך והם יתייעצו גם עם יועצי ביטחון, בטיחות, סטטוטוריקה, יועמ"ש ועוד, עדכון יועבר למליאה.
- ז. **פרסום** – האפשרויות לקיום אירועים באתרים השונים, לרבות מחירים, קריטריונים ורשימת האתרים, יעמדו לרשות הציבור ופורסמו באתר האינטרנט של הרשות.
- ח. **שונות** -
 - 1) טקסים יהיו חלק מתכנית ההפעלה של האתר ויופיעו בתיק האתר. לא בכל שמורה תאושר עריכת טקס.
 - 2) תינתן העדפה לאירועים ציבורים על פני אירועים פרטיים.
 - 3) אירוע הכלול בתכנית ההפעלה יאושר על ידי מנהל האתר אלא אם כן נאמר אחרת בתכנית ההפעלה.
 - 4) אירוע בהיקף שלא מופיע בתכנית ההפעלה, יעלה לאישור וועדת חריגים.
 - 5) אירועים ממסדיים המונים מעל 350 איש יאושרו, בנוסף לנ"ל, ע"י מנהל המחוז או מי מטעמו.
 - 6) טקסים מעל 350 איש, לגופים שאינם ממסדיים, בנוסף להליך לעיל, יאושרו גם על ידי סמנכ"ל.

נספח מס' 1

אתרי הרשות מוגדרים בחוק ובתמ"א 8 באופן הבא:

שמורת טבע- "שטח שבו נשמרים חי, צומח, דומם, קרקע, מערות, מים או נוף, שיש בהם ענין מדעי או חינוכי, מפני שינויים בלתי רצויים במראם, בהרכבם הביולוגי או במהלך התפתחותם, ואשר שר הפנים הכריז עליו, בהתאם להוראות סעיף 22, שהוא שמורת טבע".

גן לאומי- "שטח המשמש או מיועד לשמש לצורכי נופש לציבור בחיק הטבע או להנצחת ערכים שיש להם חשיבות היסטורית, ארכיאולוגית, טבעית או נופית וכיוצא באלה, בין שנשאר בטבעו ובין שהותקן לשמש מטרת אלו ואשר שר הפנים הכריז עליו בהתאם להוראות סעיף 22, שהוא גן לאומי".

בתמ"א 8 נכתב כי "מותר לייעד בתכנית, לפי חוק התכנון, שטחים בגן הלאומי להקמת מבנים או להתקנת מיתקנים לתכליות אחרות, אם אלה דרושות להשגת הייעוד העיקרי של הגן הלאומי, אפילו אין לציבור כולו או מקצתו גישה חופשית לשטחים אלה או אין לו גישה בכלל".

אתר לאומי- "מבנה או קבוצת מבנים או חלק מהם לרבות סביבתם הקרובה שהם בעלי חשיבות לאומית היסטורית בהתפתחות הישוב בארץ, ואשר שר הפנים הכריז עליהם בהתאם להוראות סעיף 38 שהם אתר לאומי".

הטעמים והעקרונות לקיום פעילויות ואירועים באתרי הרשות:

הרשות רואה בקיום פעילויות ואירועים חלק חשוב מהאמצעים העומדים לרשותה לצורך יישום מטרותיה וערכיה לחינוך אהבת ושמירת הטבע, הנוף והמורשת ומאמינה כי ככל שהציבור הרחב ילמד להכיר, להבין ולאהוב את הטבע, הנוף והמורשת, כך הוא יכבד וישמור עליהם טוב יותר. בשלוש הזדמנויות פוגש הציבור את האתרים: בתקשורת, בביקור שגרתי ובפעילויות ואירועים מיוחדים. הרשות סבורה שפתיחת האתרים לשימוש נרחב יותר של הקהילות, תוך הצבת מגבלות ברורות, ייצור קשר טוב הרבה יותר לקהל הרחב ולמקבלי החלטות.

קיום פעילויות ואירועים באתרי הרשות נובע מהנהוג והמקובל במדיניות השימור בעולם ונשען על העקרונות הבאים:

- א. **שימור "רוח המקום"** - המחשת המורשת התרבותית והגברת חווית הביקור בעזרת שילוב החיים של ימינו באתר ההיסטורי (בבחינת, "לחוש את העבר בנוף ההווה"). שילוב פעילות יום-יומית עם הממצאים באתר, תוך רמיזה לכיוון פעולות תרבותיות שהיו רווחות, ככול הידוע לנו, בהיסטוריה של האזור בתקופות בהן האתר היה בשיאו, או שיש עניין מיוחד לתת דגש לתקופה זו.
- ב. **יצירת "אתר חי"** - "החייאת האתר" והפיכתו למקום ופעיל המעצים את חווית הביקור ומאפשר לציבור לבוא במגע חוויתי עם הערכים הגלומים בו. בניגוד ל"אתר סטריילי" בו המבקר צופה באתר "קפוא" או "מאובן" וללא פעילות. "אתר חי" תורם ליצירת זיכרון חי ולחיבור רגשי של המבקרים בו.
- ג. **הנגשת האתר לציבור הרחב** - האתרים הינם משאב ציבורי, שלדעת הרשות יש לאפשר לציבור לעשות בו שימוש כחלק מהגאווה, ההזדהות, החוויה האישית והקשר לטבע, לנוף ולמורשת. קיום האירועים והפעילויות מושך ומקרב חלק משמעותי מהציבור הרחב לאתרים, אשר אלמלא התקיימו, ספק אם היה מגיע ומכיר אותם. הדבר מקרב גם את מקבלי ההחלטות להזדהות עם הרשות ומטרותיה ומסייע להכרזות על גנים ושמורות.
- ד. **הקהילה המקומית** – אמנם אתרי הרשות נועדו לשרת את כלל הציבור, אך הם משרתים במידה רבה גם את הקהילה המקומית. חלק מן האתרים אף הוכרזו אחרי שהקהילה כבר השתמשה בהם. הפיכת האתר לשטח פעיל עבור הקהילה המקומית באמצעות קיום אירועי תרבות, טקסים, פולקלור ועוד, גורמת להתייחס לאתר כאל "גאווה המקום" ומחזקת את הקשר הבלתי אמצעי בין הקהילה והאתר. גם כאן הדבר מסייע לנו מול המנהיגות המקומית לביצוע הכרזות ולטיפול שוטף באתרים.
- ה. **אמצעי כלכלי לרשות ולקהילה** – הפעילויות והאירועים הם אמצעי משיכה לציבור הרחב, כאשר ההכנסות מפעילויות אלו מהוות חלק מרכזי מבסיס המימון של הרשות ומיכולתה הכלכלית לקדם את מטרותיה ואת מטרות האתר. בנוסף, פעילות או אירוע המתקיים באתר יוצר מקור הכנסה לבעלי מקצוע וספקים, חלקם
- ו. **מהאזור הקרוב**. בכך גובר הערך והצורך בשימור האתר בעיני הקהילה. לנושא זה יש משקל גדול יותר ככל שהאתר ממוקם באזורי פריפריה. נושא זה מקודם ביותר ברוב מדינות העולם והוא נחשב חיוני לשמירה על הטבע והמורשת.

חטיבת מורשת ונוף

2. הסברה ותיירות - הרשות אחראית על חלק מהאתרים החשובים ביותר בארץ ישראל. התיירים המגיעים לארץ פוקדים בהמוניהם את האתרים המיוחדים ולמדינה אינטרס חשוב וחיוני להעלות את מספר תיירי החוץ. יש לחץ רצוף מצד משרד התיירות ומארגני התיירות הנכנסת להגדיל כמות ואיכות הפעילויות והאירועים. אנו מאמינים שביקור משמעותי הכולל חוויה משרתת גם את ההסברה הישראלית ותורם להבנת השייכות של העם שלנו לארץ ישראל.

נספח מס' 3

תכנית הפעלה לקיום אירועים וטקסים

אתרי רט"ג שונים אחד מהשני, ולכן יש להכין לכל אתר תכנית הפעלה לאירועים. תכנית זו תהווה חלק מתיק האתר. התכנית כאמור תגובש באתר ובמחוז ותעבור לאישור "הוועדה לאישור אירועים".

א. תכנית הפעלה תתייחס לתחומים הבאים:

אחריות	תיאור פעולה	
מנהל האתר	תיאור אירועים וטקסים אפשריים	1.
כנ"ל	מיקומים מבוקשים באתר	2.
כנ"ל	כמות משתתפים מכסימלית בכל מיקום	3.
כנ"ל	תדירות מבוקשת בכל מיקום	4.
כנ"ל	מועד (תקופה ושעה)	5.
כנ"ל	היקף האמצעים, התשתיות הנדרשות אכסונום	6.
כנ"ל	מטרת האירוע והטקס	7.
כנ"ל	צ'ק ליסט למגבלות – לפי הרשימה בפרק 3 לעיל	8.
כנ"ל	מצב סטטוטורי (תב"ע)	9.
אקולוג	חוו"ד דעת בתחום הטבע- לפי אופי האתר	10.
ממונה מורשת מחוזי	חוו"ד דעת בתחום המורשת – לפי האתר	11.
מנהל האתר	רישיונות והיתרים נדרשים	12.
כנ"ל	היבטים כלכליים: הוצאות/הכנסות	13.
כנ"ל	הנחיות תפעול (רעש, תאורה, כניסת אנשים, הגבלות נסיעה, אופן ההסעדה, איסוף פסולת, בטיחות, ביטחון, אבטחה, ביטוח, שימוש באש, מערכות הגברה, הסדרה בתום האירוע וכד')	14.
לשכה משפטית	ביטוח נדרש	15.
לשכה משפטית	הסכם נדרש	16.
מנהל האתר	פיקוח נדרש	17.